İŞKUR

2019

BAYBURT

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

BAYBURT ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

BAYBURT İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Orhan HAŞLAK

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

İşsizlik, günümüz işgücü piyasasının en önemli sorunlarından biridir. İşsizlik, yeterli düzeyde istihdam oluşturamamak ve nitelikli işgücünün yetersiz olması gibi faktörlerinde etkisiyle, çözüm yönünden daha karmaşık hale gelmektedir. Ayrıca bu faktörler ekonomik, sosyal ve psikolojik problemleri de beraberinde getirmektedir. İşgücü piyasasında var olan problemlerin çözümü mutlak işbirliği içerisinde, kısa orta ve uzun vadeli planlamalarla mümkün olmaktadır. İstihdamı artırıcı tüm etkenlerin birlikte değerlendirilebileceği ve çözüm odaklı çalışılabilecek verimli bir ortamın oluşturulması, istihdam açısından oldukça önem arz etmektedir. Etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla öncelikle işgücü piyasasının taleplerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir.

Türkiye İş Kurumu, 2010 yılından günümüze yerel düzeyde uygulanacak işsizlik ve istihdam politikalarının, etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla, işverenlerimizin görüş ve önerilerine başvurmaktadır. Bu görüş ve öneriler doğrultusunda istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin istediği özelliklerde nitelikli işgücüne daha kolay ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR, kurum sisteminde yer alan kayıtlı işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak nitelikli eleman yetişmesine katkı sağlamaktadır. Bu şekilde işverenin nitelikli eleman ihtiyacı karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır. Yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun olarak geliştirmek ve İŞKUR tarafından sunulan hizmetleri daha etkin hale getirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın sonucunda oluşturulan rapor, istihdam politikaları adına genel bir rehber görevi üstlenmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesi adına gösterdikleri özverili çalışmalar nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü İş ve Meslek Danışmanlarına, çalışma kapsamında işyeri bilgi formlarını titiz bir şekilde yanıtlayıp görüş bildiren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bayburt İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ülkemiz, ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Cüneyt EPCİM
Bayburt Valisi

ÖNSÖZ

İstihdamın sürekliliği ve verimliliği temelde sürdürülebilir istihdam politikalarına yön vermektedir. İşsizlik sorununa çözüm odaklı yaklaşmak ve işsizliği 2023 hedefleri doğrultusunda istenilen düzeylere indirmek, İŞKUR olarak temel felsefemizin yanı sıra uzun vadede daha etkin yöntemlerle işsizliği en düşük seviyelerde tutmak çalışmalarımızın ana unsurlarını oluşturmaktadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörlerinden olan İŞKUR; aktif ve pasif istihdam politikaları ile işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. Ayrıca işverenlerin ihtiyaçları doğrultusunda çalışmalarını bu yönde çeşitlendirmektedir. Özellikle her yıl yapılan İşgücü Piyasası Araştırmaları İŞKUR'a önemli veri sağlamaktadır. İşverenlerle yapılan yüz yüze görüşmeler neticesinde derlenen veriler göz önüne alınarak yapılan değerlendirmeler neticesinde işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir. Ayrıca işverenlerin ihtiyaçları doğrultusunda; fikir alış verişi yapılarak bu yönde yapılabilecek çalışmaları, istihdamı artırma yönündeki görüşlerini birebir etkileşimle sunmalarına imkân tanıyan bu çalışma tüm Türkiye'de aynı anda yapılarak işgücü piyasasının detaylı bilgilerini içermenin yanı sıra bütüncül bir anlayışla paydaşlara değerlendirme olanağı da tanımaktadır.

Kurumumuz bu çalışma ile kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize kurumumuzun hizmetleri hakkında danışmanlık hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 10 ve üzeri kişi istihdam eden 83 bin 887 işletmeye iş ve meslek danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Bayburt'ta ise bu kapsamda 101 işletme için veri derlenmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2019 yılı "İşgücü Piyasası Analizi" raporu, hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde kurumumuz İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir. Her il için ayrı ayrı hazırlanmış olan bu raporlar tamamlandığında sonuçları kamuoyuyla paylaşılacaktır. Bu itibarla İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

M. Abdullah KAHVECİ
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ ii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
KISALTMALAR iv
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 26
AÇIK İŞLER 29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 37
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 41
SONUÇ 46
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 51

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 11
Tablo 8: İşletmelerin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 20
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize göre dağılımı 24
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 25
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 26
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 27
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 27
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmei Oranı 30
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 35
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 35
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 36
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 36
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 37
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 38
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 39
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 40
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 42
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 42
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 43
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 43

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 12
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 17
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 18
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 19
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 21
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 22
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 23
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 25
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 28
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 29
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 31
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 33
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 34
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 38
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 40
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 44
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 45

KISALTMALAR

İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Bayburt İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 101 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 10 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 12 sektörde tam sayım yapılmıştır. Bayburt ilinde 10+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 2 bin 355 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise bin 850 çalışan erkeklerden, 505 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Bayburt ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Hizmet ve Satış Elemanları ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar Mesleklerdir.

Bayburt ilinde açık iş oranı yüzde 0,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Bayburt ili açık iş oranı bakımından 1,5 puanlık farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 1,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 3 kişilik açık iş mevcuttur. Bayburt ilinde en fazla açık işi olan ikinci sıradaki meslek grubu ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur. İl genelinde açık işlerin yüzde 25'i için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Yüzde 50'si Meslek Yüksek Okulu eğitim düzeyi talep ederken geri kalan yüzde 25'i ise Genel Lise eğitim düzeyi talep etmiştir.

Bayburt ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İnşaat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bayburt ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Sıhhi Tesisatçı mesleğinin yer aldığı

görülmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 18,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bayburt ilinde işverenlerin yüzde 16,1'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,7 iken bu oran Bayburt ilinde ülke genelinden bir miktar farklılaşarak yüzde 5,1'lik oran görülmektedir.

Bayburt ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin İşbaşı Eğitim Programı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 28,6'sı İŞKUR'un Yeni alım yapılacak çalışanlar İlave İstihdam Teşviki konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 33,3'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı azaltacağını beyan ederken, yüzde 20,2'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat, İmalat, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde işverenler teknolojik gelişmelerin istihdamı azaltacağını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Bayburt İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Bayburt işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Bayburt İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Bayburt ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Bayburt ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

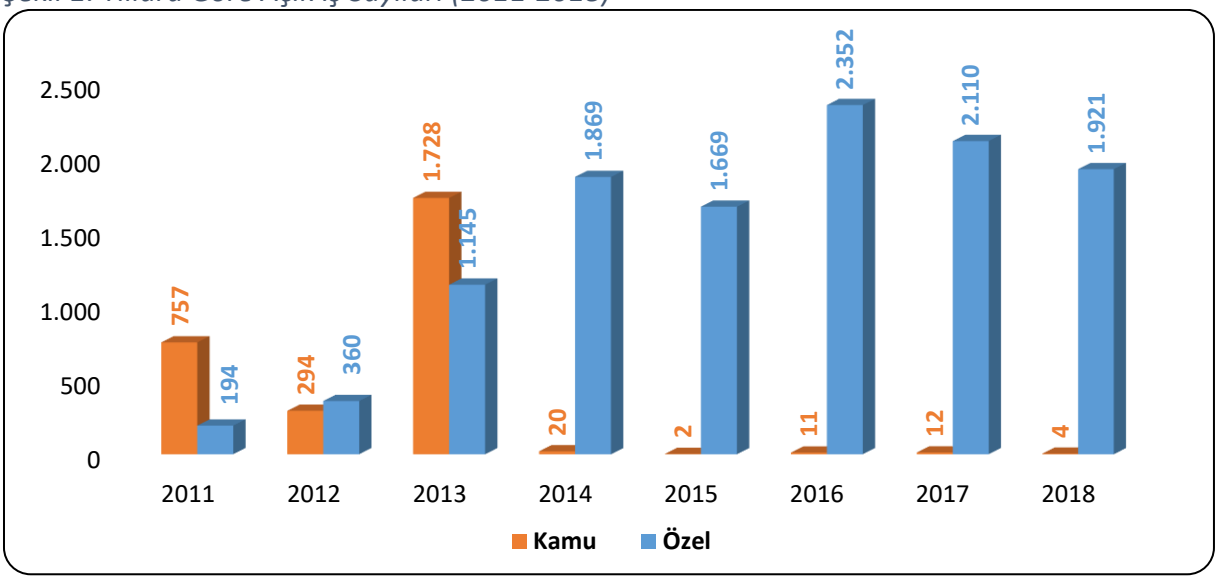

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 951 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde bin 925 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2014 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2015 yılında bir miktar düşüş görülsede 2016 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 41,4 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	288
Beden İşçisi (Genel)	258
Saraciye Montajcısı	162
Makine Nakışçısı	112
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	108
Garson (Servis Elemanı)	92
Satış Danışmanı / Uzmanı	64
Ayakkabı El Montajcısı	57
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	55
Tuğla İmal İşçisi	51

Kaynak: İŞKUR

Bayburt ilinde 2018 yılında bin 925 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 288 açık iş ile Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yaklaşık olarak yüzde 15'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) ve Saraciye Montajcısı meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

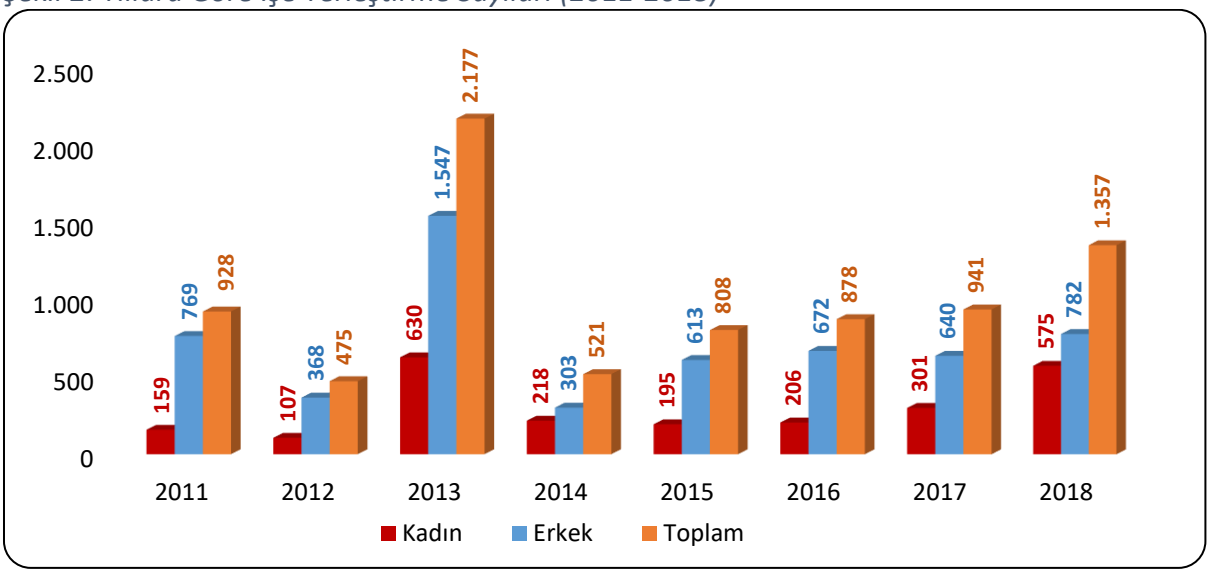

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 928 olan Bayburt ilinde işe yerleştirilenlerin 769'u erkek, geri kalan 159 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2013 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 2 bin 177 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2014 ylında bir önceki yıla göre sert düşüş

görülsede, 2014 yılından itibaren 2018 yılına kadar doğrusala yakın bir artış görülmektedir. 2018 yılında ise bir önceki yıla göre yüzde 44,2'lik bir artış görülmektedir. İşe yerleşen bin 357 kişinin yaklaşık yüzde 42,4'ü kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı yıllar içerisinde artarak 2018 yılında 575 kişi olmuştur. Kadın istihdamı açısından yıllar itibariyle Bayburt ilinde önemli bir yol kaydedilmiştir.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	219	12	231
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	101	69	170
Beden İşçisi (Temizlik)	72	26	98
Makine Nakışçısı	12	73	85
Saraciye Montajcısı	6	73	79
Garson (Servis Elemanı)	53	25	78
Satış Danışmanı / Uzmanı	30	30	60
Tuğla İmal İşçisi	26	16	42
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	11	29	40
Aşçı Yardımcısı	1	28	29

Kaynak: İŞKUR

Bayburt ilinde ilk on sırada 231 kişilik işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 17'sini oluşturmaktadır. Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleğinde ise işe yerleştirme oranı %12,5 olarak hesaplanmıştır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik) ve Makine Nakışçısı meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar ise en çok Makine Nakışçısı, Saraciye Montajcısı ve Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş

aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

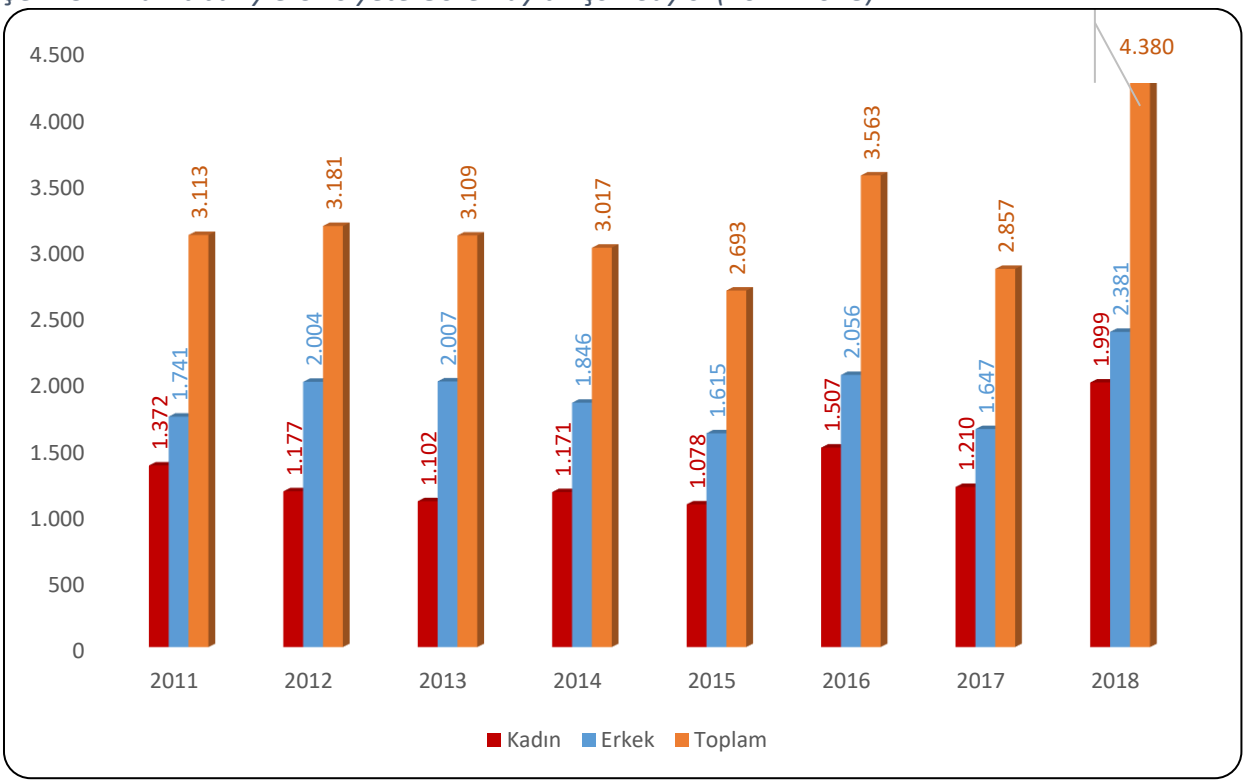

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Bayburt ilinde İŞKUR'a kayıtlı 3 bin 113 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların bin 741'i erkek, bin 372'si ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 4 bin 380 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi görülsede genel anlamda dalgalı bir seyrin hakim olduğu dikkat çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Bayburt'da bin 372 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında 2011 yılına göre yaklaşık olarak yüzde 45,7'lik artışla bin 999'a yükselmiştir. Toplam bazda ise 2011 yılına göre 2018 yılında kayıtlı işsiz sayısında yüzde

40,7'lik artış dikkat çekmektedir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi ve kadınların işgücü piyasasında var olma isteği çok önemli bir faktördür.

Bayburt ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Bayburt ilinde Kuruma kayıtlı 2 bin 259 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Bayburt ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının yaklaşık %52'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Beden İşçisi (Temizlik), Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	14	217	36	253
2012	42	557	200	757
2013	44	650	211	861
2014	72	907	265	1.172
2015	113	1.202	290	1.492
2016	44	447	110	557
2017	38	569	202	771
2018	32	528	52	580

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları 2015 yılına kadar artış eğilimi gösterirken sonrasında ise azalma eğilimi göstermiştir. 2018 yılında ise düzenlenen 32 mesleki eğitim kursuna 580 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 52'si erkek, 528'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem

taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 91'inin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Yöresel Kilim Dokuyucusu	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Yöresel Kilim Dokuyucusu
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Kadın Giyim Modelist Yardımcısı
Çini İşlemecisi	Ayakkabı Üretim (Fora-Freze-Gazuma) Elemanı	Çini İşlemecisi
El Nakışçısı	Ayakkabı El Montajcısı	El Nakışçısı
Pastacı Yardımcısı	Saraciye Montajcısı	Pastacı Yardımcısı
Makine Nakışçısı	Kadın Terzisi	Makine Nakışçısı
Takı İmalatçısı		Takı İmalatçısı
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı		Ayakkabı El Montajcısı
Ayakkabı Üretim (Fora-Freze-Gazuma) Elemanı		Kırkyamacı (Patchwork)
Ayakkabı El Montajcısı		Yapma Çiçek Yapımcısı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar; Yöresel Kilim Dokuyucusu, Kadın Giyim Modelist Yardımcısı ve Çini İşlemecisi mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Yöresel Kilim Dokuyucusu, Kadın Giyim Modelist Yardımcısı ve Çini İşlemecisi mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Kadın Giyim Modelist Yardımcısı, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Ayakkabı Üretim (Fora-Freze-Gazuma) Elemanı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	6	31	14	45
2012	47	146	64	210
2013	122	374	160	534
2014	179	45	213	258
2015	236	122	192	314
2016	241	145	230	375
2017	238	230	267	497
2018	199	251	259	510

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır. Bayburt ilinde İşbaşı Eğitim Programı, işverenler tarafından rağbet gören İŞKUR hizmetlerinin başında gelmektedir.

2010 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 199 program düzenlenmiş olup toplam 510 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 49,2'si kadınlardan, yüzde 50,8'i ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)
Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (Elle)	Büro İşçisi	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)
Büro İşçisi	Garson (Servis Elemanı)	Ev Tekstili Ürünleri Hazırlama Elemanı
Garson (Servis Elemanı)	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	Büro Memuru (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Kasiyer	Makine Nakışçısı
Kasiyer	Satış Görevlisi	Kesimci (Ayakkabı)
Satış Görevlisi	Büro Memuru (Genel)	Aşçı
Ev Tekstili Ürünleri Hazırlama Elemanı	Doğal Taşları İşleme Ustası	Aşçı Yardımcısı
Pastacı Yardımcısı	Pastacı Yardımcısı	Pastacı Yardımcısı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Bayburt ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Satış Elemanı (Perakende) ve Diğer İmalat ve İlgili İşçiler (elle) mesleklerinde düzenlenmiştir. Bu meslekler, kadınlarda katılımcılar için ilk üç sırada yer almaktadır. Erkeklerde ise ilk iki sıradaki meslekler değişmezken, Büro İşçisi mesleği ile üçüncü sırada kadınlardan ayrışmaktadır.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	6	50	99	149
2012	8	94	122	216
2013	0	0	0	0
2014	8	71	133	204
2015	4	51	57	108
2016	4	23	76	99
2017	6	54	96	150
2018	12	127	143	270

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 12 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılına göre iki kat artmıştır. Programa 2018 yılında 127'si kadın, 143'ü erkek olmak üzere toplam 270 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

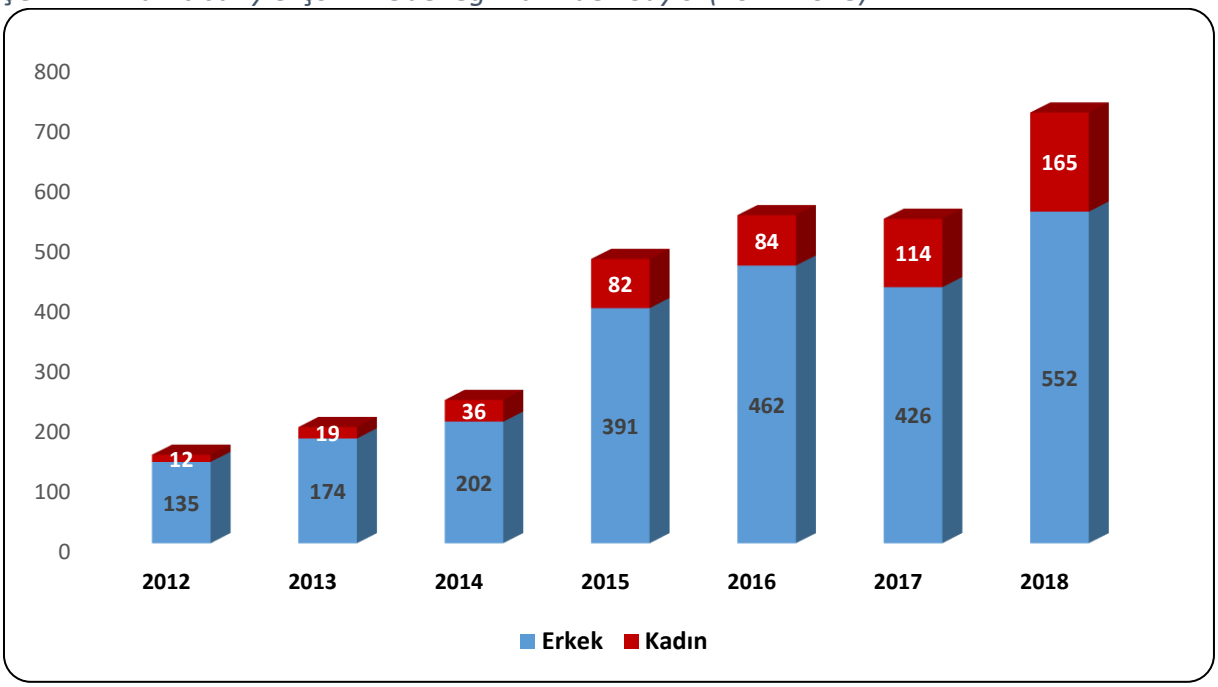

Kaynak: İŞKUR

Bayburt ilinde 2018 yılında yüzde 23'ü kadın olmak üzere 717 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 32,8 oranında artış göstermiştir. İşsizlik maaşındaki artışın nedeni olarak, küresel ekonomik faaliyetlerin ülke ekonomisine yansıması buna paralel olarak il düzeyinde meydana gelen etkileri olarak gösterilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Bayburt ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma

kapsamında Bayburt ilinde 101 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 2 bin 355 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Bayburt ilinde 10 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Bayburt ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşletmelerin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
Toptan ve perakende ticaret	28
İnşaat	17
İmalat	14
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8
Ulaştırma ve depolama	5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4
Eğitim	3
Madencilik ve taş ocakçılığı	3
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1
Genel Toplam	**101**

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Bayburt ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 27,7'si Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 10 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 22,2 seviyesindedir. Bu durumda Bayburt ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Toptan ve Perakende Ticaret sektöründen sonra en fazla sayıda işletme İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında İnşaat sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 14,8 iken Bayburt ilinde İnşaat sektörünün payı yüzde 16,8 düzeyindedir. Bayburt ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yaklaşık yüzde 44,5'i İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Bayburt ili düzeyinde yalnızca 10 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

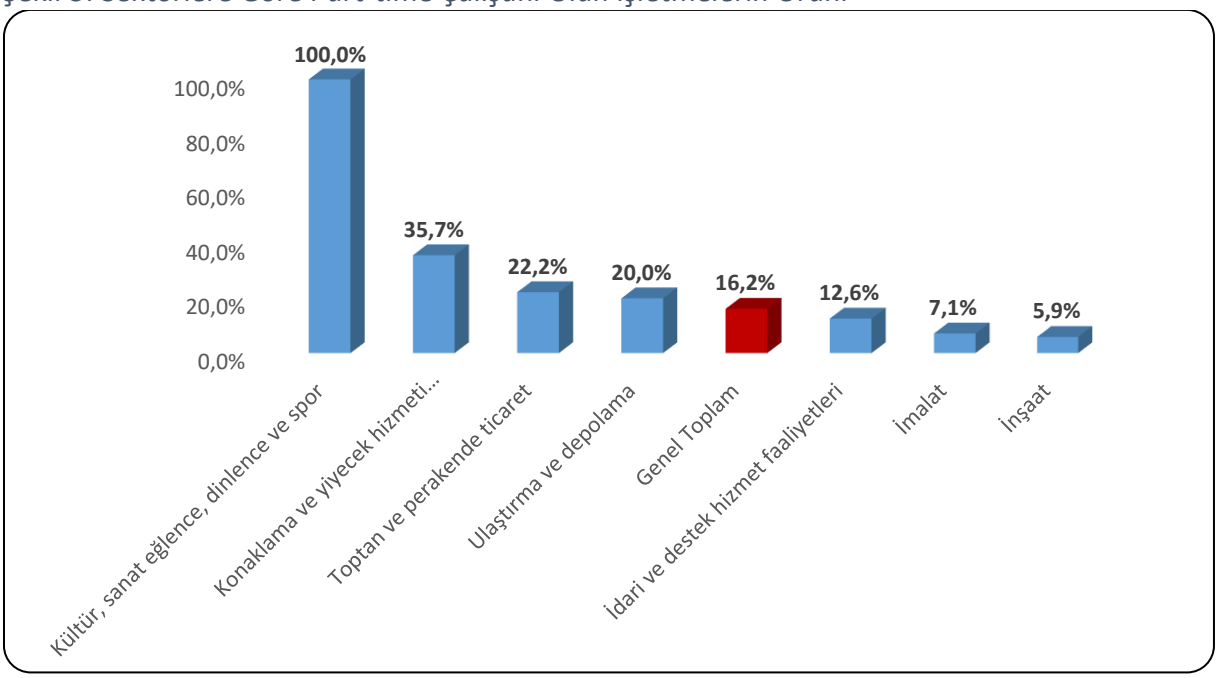

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 16,2 olarak gerçekleşmiştir. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe yer alan ve çalışmaya dahil edilen 10+ istihdamlı tek işletme olması ve part-time çalışma bulunması nedeniyle yüzde 100 olarak ilk sırada gelmektedir. Part-time çalışma açısından ikinci sırada Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri faaliyetleri yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 35,7'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 22,2 ile Toptan ve Perakende Ticaret Faaliyetleri yer almaktadır. Sektörel bazda değerlneidrildiğinde ilk üç sırada bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 36,8'inde part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

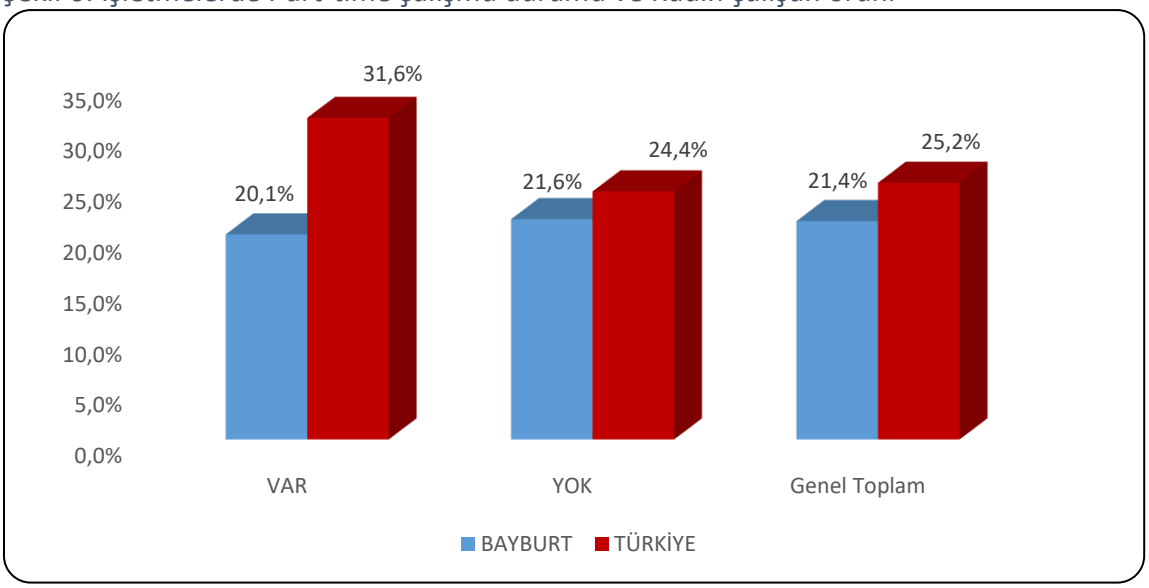

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 25,2'sini kadınlar oluşturmaktayken Bayburt ilinde bu oran yüzde 21,4 olarak gerçekleşmiştir. Bayburt ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 21,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 20,1 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 24,4 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 31,6 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Bayburt ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

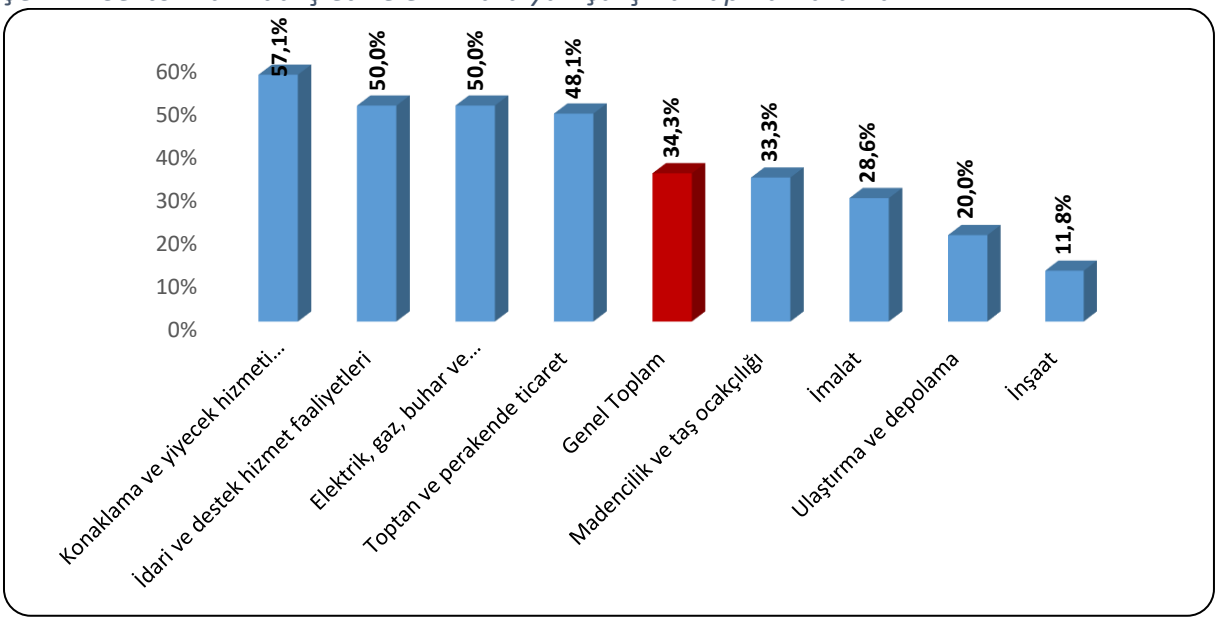

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde işletmelerin yüzde 34'3ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 10+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 25,6 seviyesindedir. Bayburt ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler: Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde görülmektedir. İlk üç sektörde faaliyet gösteren 10+ istihdamlı işletmelerin yarıdan fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. İnşaat sektörü ise yüzde 11,8 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. İnşaat sektörünün gerek çalışma koşulları, çalışma saatleri ve diğer etkenler, vardiyalı çalışmaya uygun olmaması nedeniyle bu oran anlamlı olarak değerlendirilebilir.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

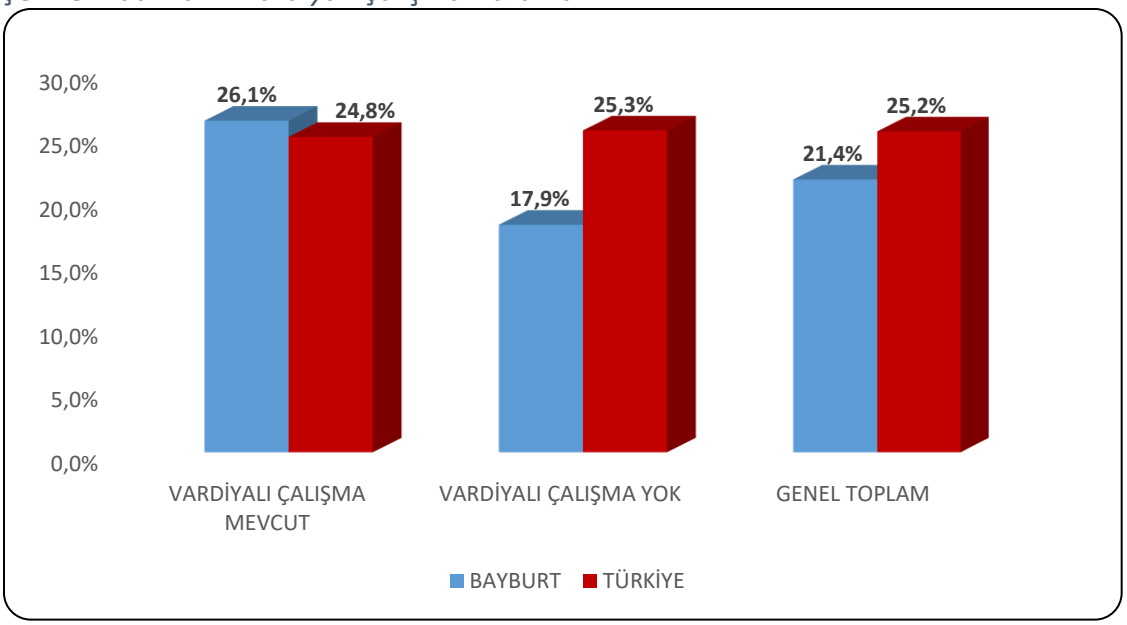

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Bayburt ilinde vardiyalı çalışma yapılan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 26,1'i kadın, yüzde 73,9'sı ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 17,9'dur. Bu işletmelerde

erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Bayburt ilinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 24,3'ünün kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan 2'si kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmaktadır. Ayrıca son yıllarda gelişen ve değişen sosyo-ekonomik bazı faktörlerin, Bayburt ili işgücü piyasasında değişimlere yol açtığı söylenebilir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 0,5 puanlık bir fark söz konusudur. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha yüksektir. Bayburt ilinde bu yönde bir ayrışma görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışan sayısının, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinden daha fazla olduğu görülmektedir. Bunun nedenleri arasında Bilgi ve İletişim sektöründe son yıllarda yapılan yatırımların vardiyalı çalışmaya duyulan ihtiyacı artırması, kadın çalışanların çalışma koşullarına adapte olmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

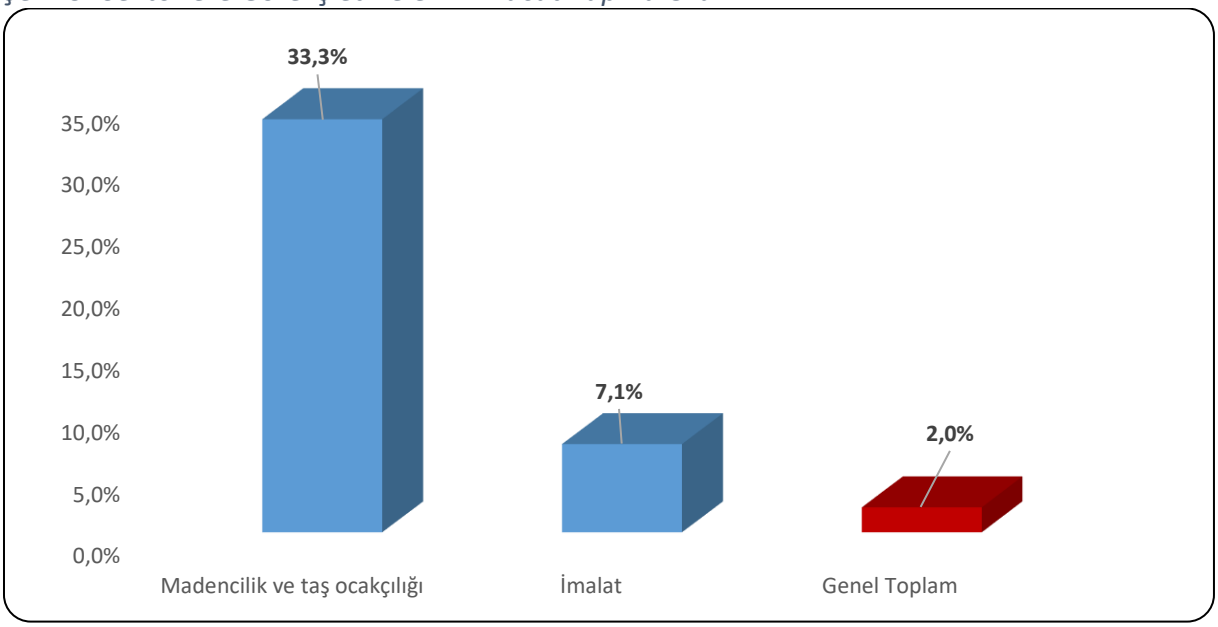

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilindeki işletmelerin yüzde 2'sinde ihracat yapılmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 33,3'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör dışında ihracat yapan sektör bulunmamaktadır. Bayburt ili Türkiye ortalamasına göre daha düşük seviyede olsada önceki yıllara göre gelişim kaydetmektedir. Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 19,9'u ihracat yapmakta

ve ilk iki sektör olarak yüzde 47,5 ile İmalat ve yüzde 31,7 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünün payı yüzde 3 iken, ihracat yapan işletme oranında ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet göstermenin yanı sıra bu sektörde işyeri sayısının düşük olması ile açıklanmaktadır.

Bayburt ilinde işletmelerin yüzde 12'si e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	90,8%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	6,9%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	4,6%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	3,4%
Finansman yetersizliği	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamamasını göstermiştir. İkinci sırada ise E-ticaretin güvensiz bir mecra olması gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması gelmektedir. Bu yönüyle de Bayburt ili verileri ülke verileriyle benzerlik göstermektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

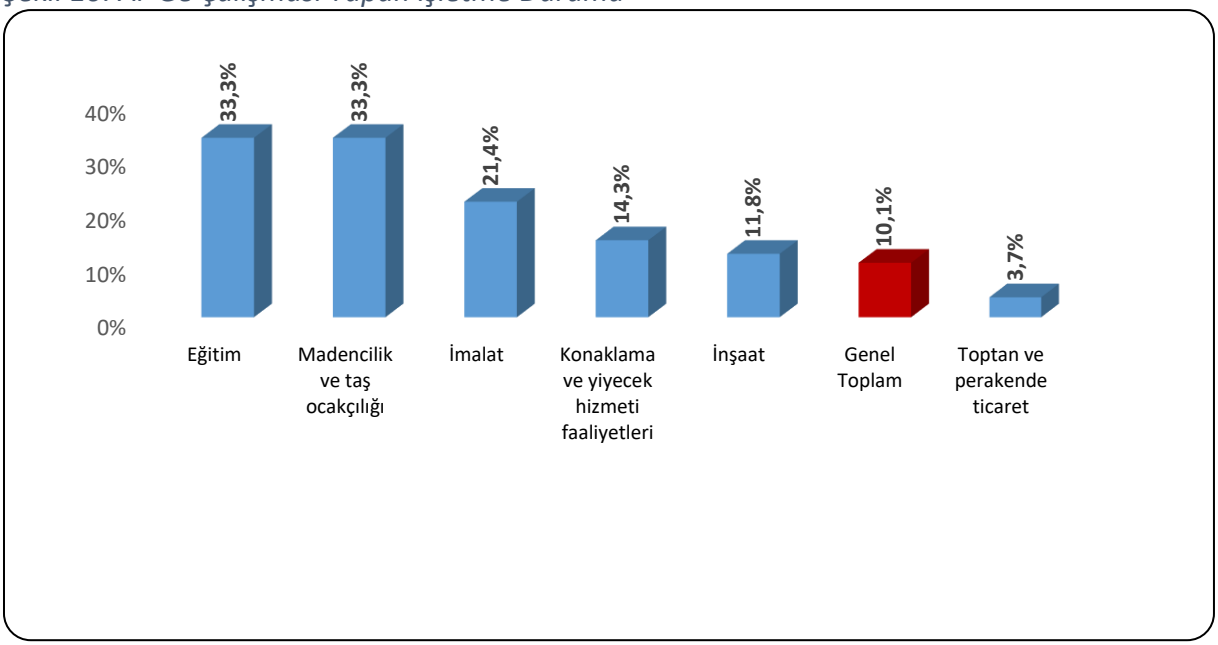

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde 18 sektörden 12 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 10,1 olarak gerçekleşmiştir. Eğitim ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 33,3'ü Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörleri ise yüzde 21,4 ile İmalat sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 13,9'u Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Ülke genelinde yüzde 36,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,8 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Bayburt ilinde en fazla işletme Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 3,7 ile il ortalamasının altında yer almaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

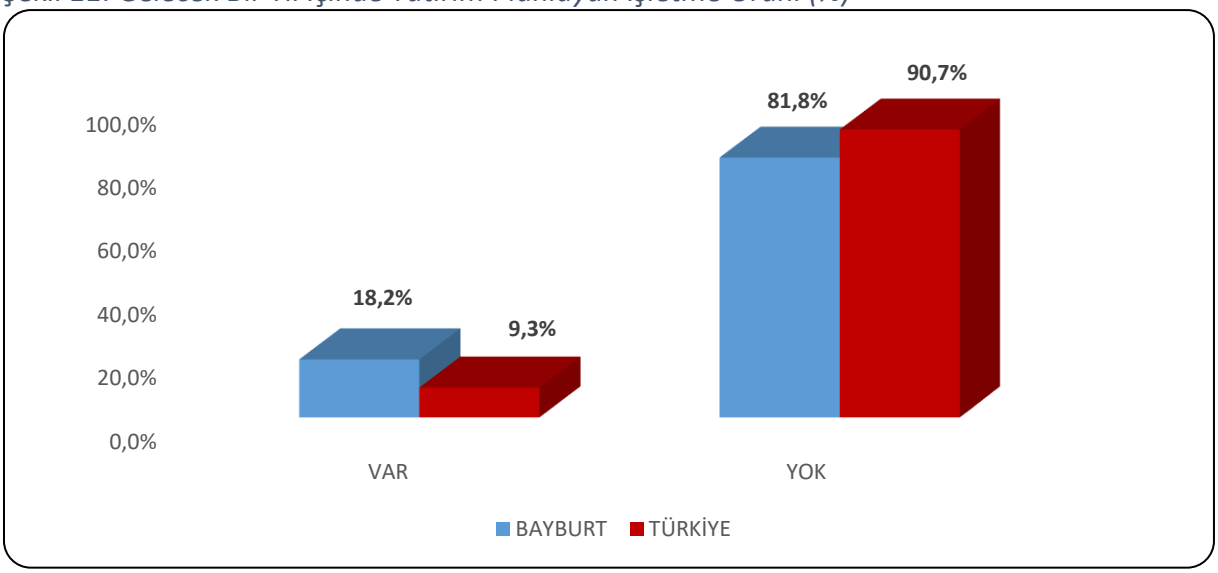

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde 10+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 18,2'si gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 9,3 olarak gerçekleşmiştir. İlave yatırım planlamasının %18,2 gibi bir oranda olması istihdamı artıracak unsurlardan bir olarak görülebilir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

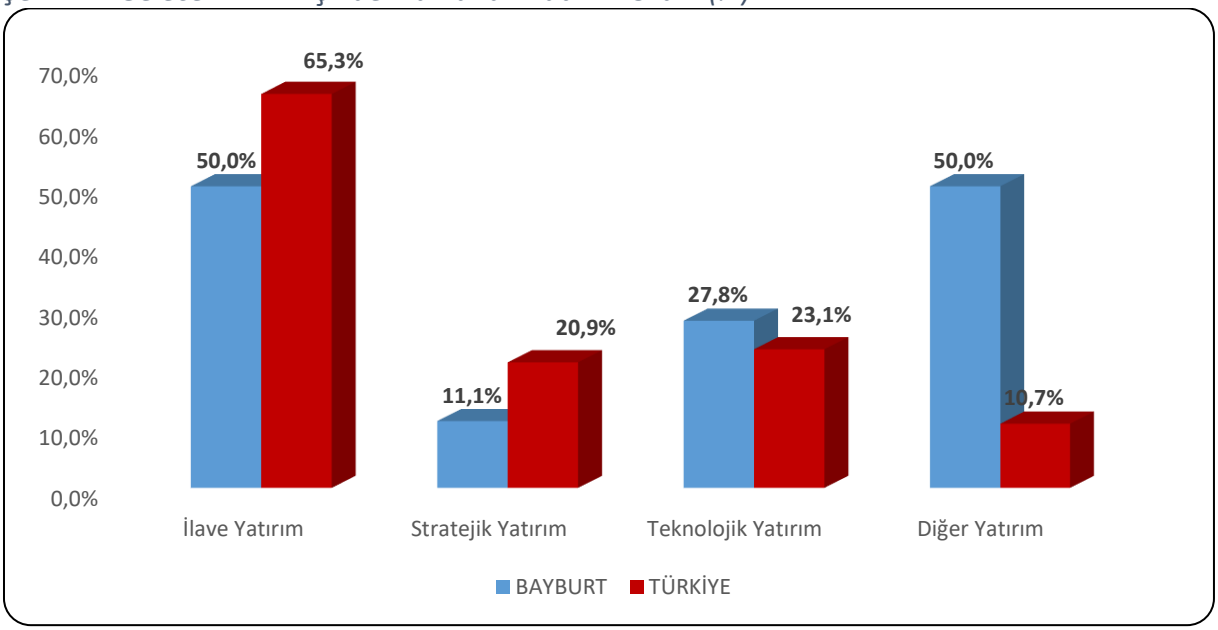

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Bayburt ilinde yatırım yapmayı planlayan 10+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 50'si ilave yatırım, yüzde 11,1'i stratejik yatırım ve yüzde 27,8'i teknolojik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 65,3'ü

ilave yatırım, yüzde 23,1'i teknolojik yatırım, yüzde 20,9'u stratejik yatırım ve yüzde 10,7'i ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

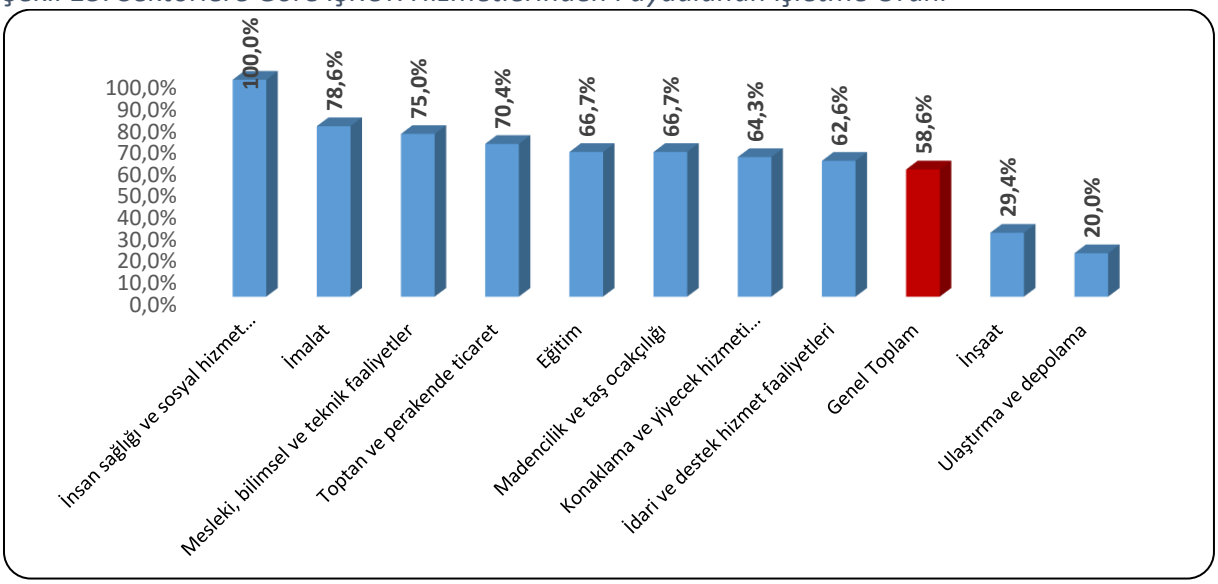

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 45,2 seviyesindedir. Bayburt ilinde bulunan 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 58,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Bayburt ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Bayburt ilinde insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerinde yer alan bir işletme İŞKUR hizmetlerinden faydalandığından dolayı yüzde 100 bir oran görülmektedir. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 58,6'in üzerinde yüzde 70,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize göre dağılımı

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	21,1%	36,8%	89,5%	0,0%	0,0%	5,3%
İmalat	18,2%	36,4%	27,3%	81,8%	0,0%	36,4%	36,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	11,1%	44,4%	100,0%	0,0%	11,1%	22,2%
İnşaat	0,0%	0,0%	40,0%	60,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	19,6%	0,0%	60,3%	0,0%	19,6%	20,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**3,4%**	**17,2%**	**29,3%**	**84,5%**	**0,0%**	**10,3%**	**13,8%**

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 29,3'ü İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuştur. İşletmelerin 17,2'si Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 84,5'i ise İşbaşı Eğitim Programı kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Bayburt ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe işverenlerin yüzde 89,5'i İŞKUR'dan İEP talebinde bulunmuş, yüzde 36,8'İ Eleman talebi, yüzde 21,1'i iseDanışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden imalat sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 18,2'si faydalanmıştır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Alanlar	Oran
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	58,6%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	44,4%
İşbaşı Eğitim Programı	38,4%
İşe Uygun Eleman Temini	34,4%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	22,2%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	5,0%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 58,6'sı yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise işbaşı eğitim programı seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

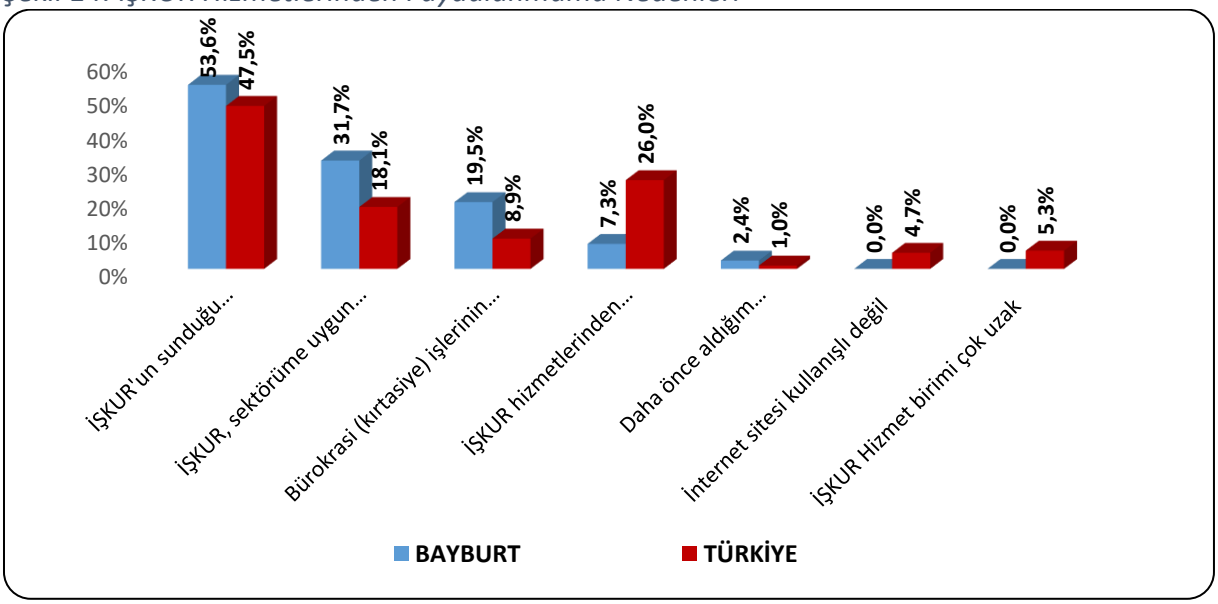

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 53,6 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 31,7 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 19,5 ile bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Bayburt ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 47,5 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diyen işverenlerin oranı Bayburt iline göre daha yüksek seviyededir.

Mevcut İstihdam

Bayburt ilinde araştırma kapsamına dahil olan 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Bayburt ilinde 10+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 2 bin 355 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise bin 850 erkek çalışan ve 505 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	123	325	447
Toptan ve perakende ticaret	97	342	440
İnşaat	6	368	374
İmalat	113	200	313
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	100	155	255
Ulaştırma ve depolama	1	229	230
Madencilik ve taş ocakçılığı	2	69	71
Eğitim	27	39	66
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	13	39	52
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5	36	41
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	35	35
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	17	15	33
Genel Toplam	**505**	**1.850**	**2.355**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Bayburt ilinde çalışanların önemli bir kısmı İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 37,7'si bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 24,3'ü İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri Sektöründe çalışmaktadır

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Hizmet Ve Satış Elemanları	135	377	512
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	50	327	377
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	55	320	375
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	128	245	373
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	36	261	297
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	25	134	159
Profesyonel Meslek Mensupları	67	83	149
Yöneticiler	8	90	98
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	13	13
Genel Toplam	**505**	**1.850**	**2.355**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Hizmet ve Satış elemanlarıdır. Toplam çalışanlar içerisinde Hizmet ve Satış elemanlarının oranı yüzde 21,7 seviyesindedir. Bayburt ilindeki kadın çalışanların yüzde 26,8'i; erkek çalışanları ise yüzde 20,4'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 16'sı bu meslek grubunda istihdam edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 15,9 oran ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler yer almaktadır.

Bayburt ilinde kadın bazında incelendiğinde en fazla kadın ve erkek çalışan sayısı her iki cinsiyette de dğişmeyerek Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda yer yer almaktadır.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Servıs Şoförü (Okul)
Servis Şoförü (Okul)	Tuğla İmal İşçisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Beden İsçisi (İnşaat)	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (İnşaat)
Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Temizlik Görevlisi	Satış Danışmanı / Uzmanı	Temizlik Görevlisi
Tuğla İmal İşçisi	Kasiyer	Tuğla İmal İşçisi
Satıs Görevlısı	Satıs Görevlısı	Beden İşçisi (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)	Satıs Görevlısı
Satıs Elemanı (Perakende)	Dans Sanatçısı/Dansçı	Satıs Elemanı (Perakende)
Beden İşçisi (Genel)	Sınıf Ögretmenı	Büro Memuru (Genel)

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Bayburt ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Servis Şoförü (Okul) Ve Beden İşçisi (İnşaat), meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Çağrı merkezi Müşteri Temsilcisi, Tuğla İmal İşçisi ve Temizlik görevlisidir. Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek ise Servis Şoförü (Okul), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Beden İşçisi (İnşaat) meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

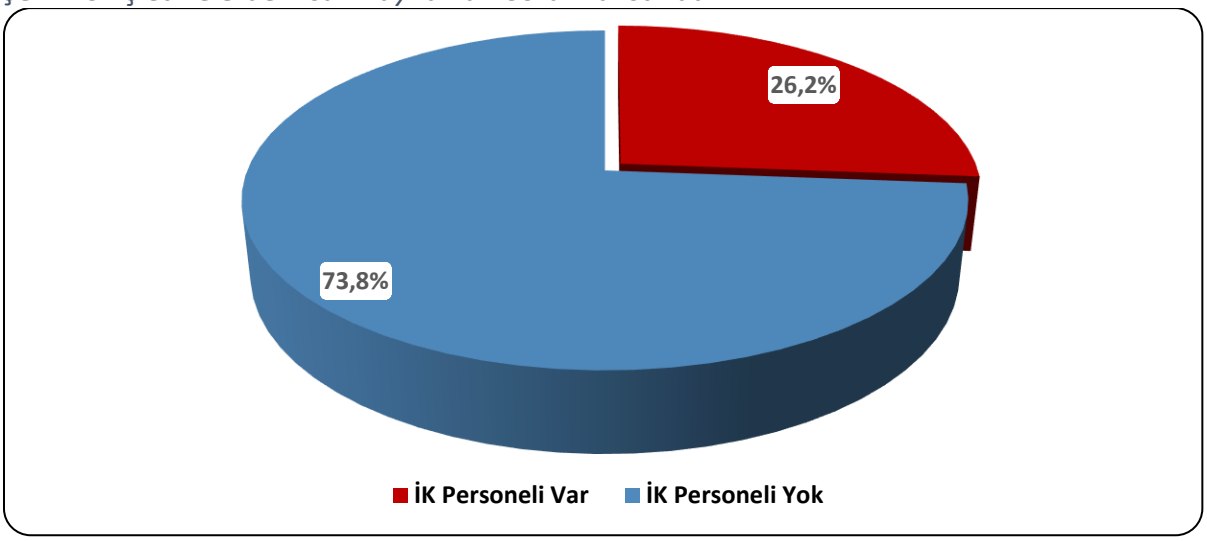

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'de görüldüğü üzere Bayburt ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yalnızca yüzde 26,2'inde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründeki iki işyerinin tamamında ve Kültür Sanat Eğlence Dinlence ve Spor sektöründe yer alan bir işletmede İK personeli yer almaktadır. Sektörel bazda oranlandığında İdari ve Destek Hizmetleri sektöründe yüzde 62,3, Ulaştırma ve depolama sektöründe yüzde 40 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

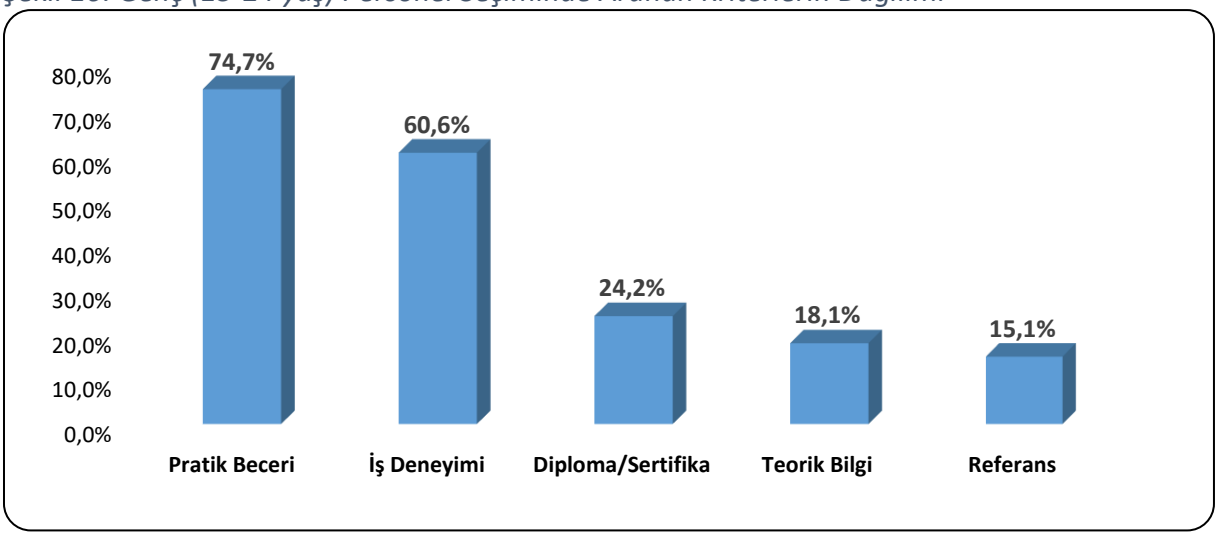

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde 10+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 74,7'i Pratik Beceri, yüzde 60,6'sı İş deneyimi ve yüzde 24,2'si ise Diploma/sertifika aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Bayburt ilinde olduğu gibi yüzde 72,1 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 30,2 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki Pratik Beceri kriteri hem Bayburt ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmei Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3	1,2%	14,3%
Toptan ve perakende ticaret	1	0,2%	3,7%
Genel Toplam	**4**	**0,2%**	**3,0%**

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 3 işletmede 4 açık iş tespit edilmiştir. Bayburt ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör Konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Toptan ve Perakende Ticaret sektörü Bayburt ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 4 kişilik açık işin yüzde 25'ine tekabül eden 1 kişilik kısmı, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işverenlerden gelmiştir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'de de görüleceği üzere Bayburt ilinde açık iş oranı yüzde 0,2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,7 olarak tespit edilmiştir. Bayburt ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır. Bayburt ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 1,2 ile Konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Bayburt ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 3'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 15,6 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

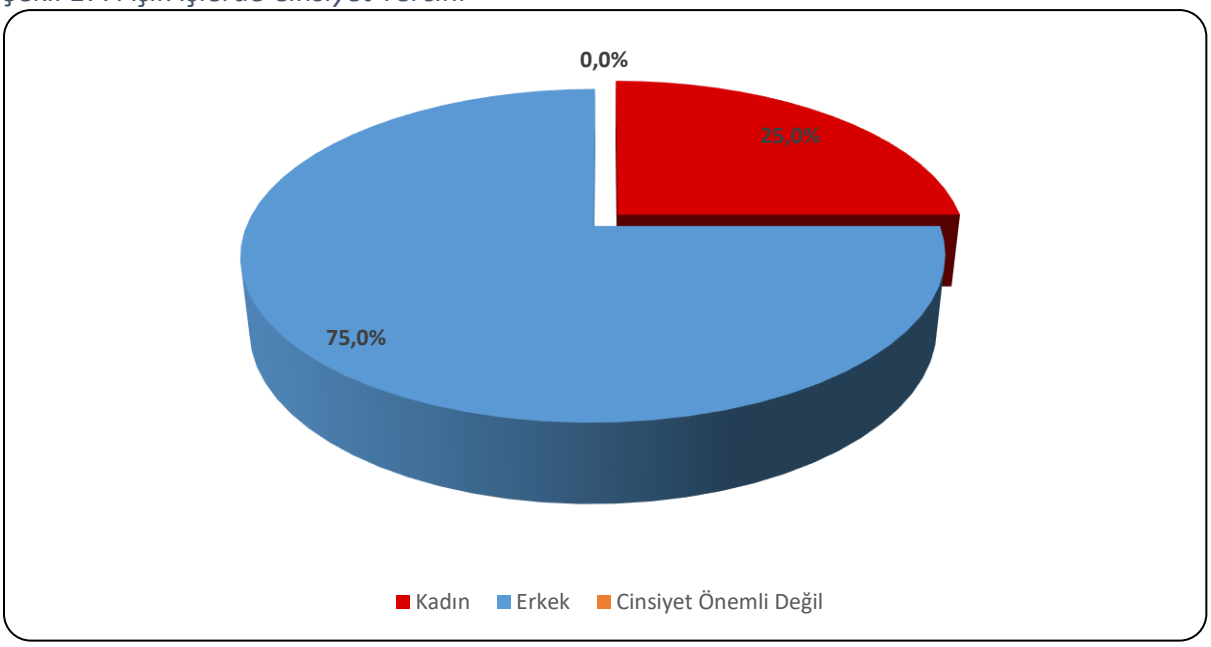

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Bayburt ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 10+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Bayburt ilinde işverenler açık işlerde cinsiyetin tercihinin önemli olduğu belirtilmiştir. Türkiye genelinde yüzde 41,1 oranla açık işlerde cinsiyet tercihinin önemli olmadığı belirtilmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 17 iken, Bayburt ilinde yüzde 25 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 41'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Bayburt ilinde ise işverenlerin yüzde 75'i mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir. Bayburt ili cinsiyet tercihi konusunda Türkiye ile bir miktar ayrışma göstermektedir. Açık iş sayısının düşük olması ayrıca mevcut açık işlerin, işyerine uygunluk nedeniyle cinsiyet tercihinin önemli olması, bu ayrışmanın nedenleri arasında gösterilebilir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

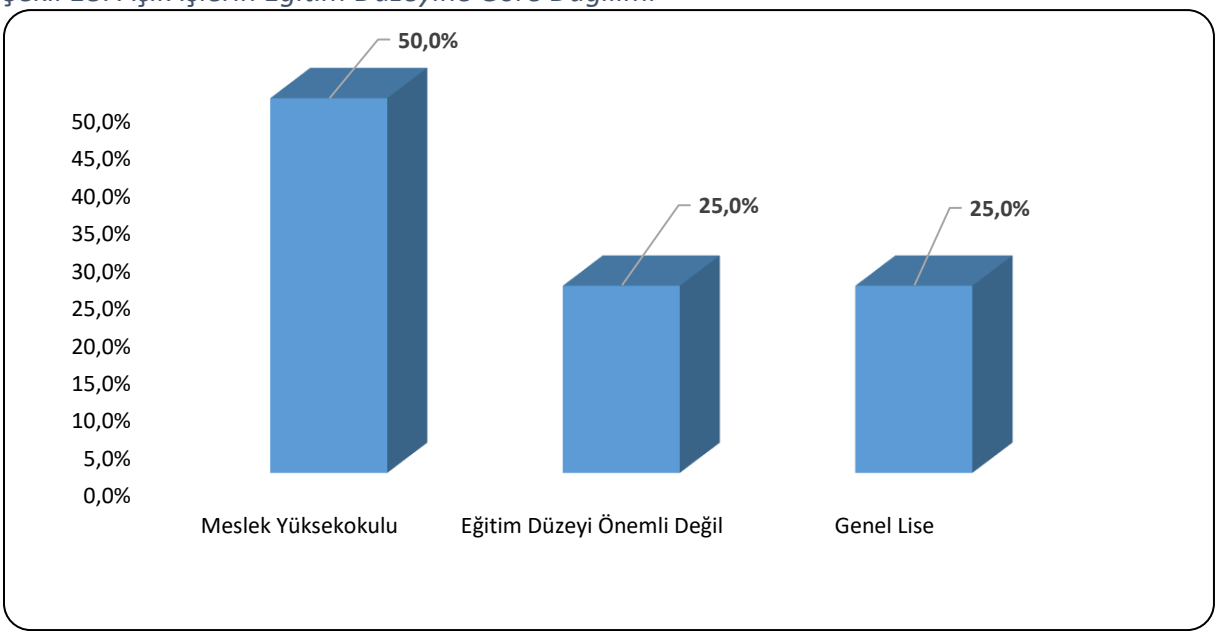

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Bayburt ilindeki açık işlerin yüzde 25'inde işverenler eğitim düzeyinin önemli olmadığını belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 50'sinde ise meslek yüksekokulu mezunu talep edilmiştir. Genel lise tercihi ise açık işlerde yüzde 25'tir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

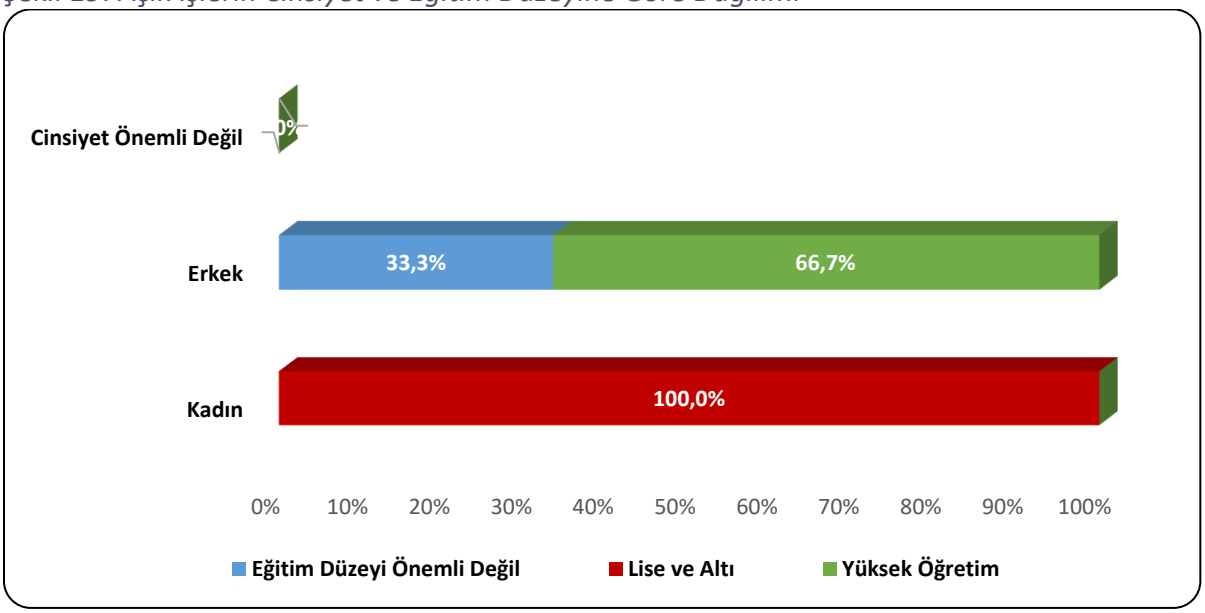

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Erkekler tercih edilen açık işlerde, yüzde 66,7 oranında yükseköğretim tercih edilirken, yüzde 33,3 oranda ise

eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir. Kadınlarda açık işlerde lise altı eğitim düzeyi istenmektedir.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

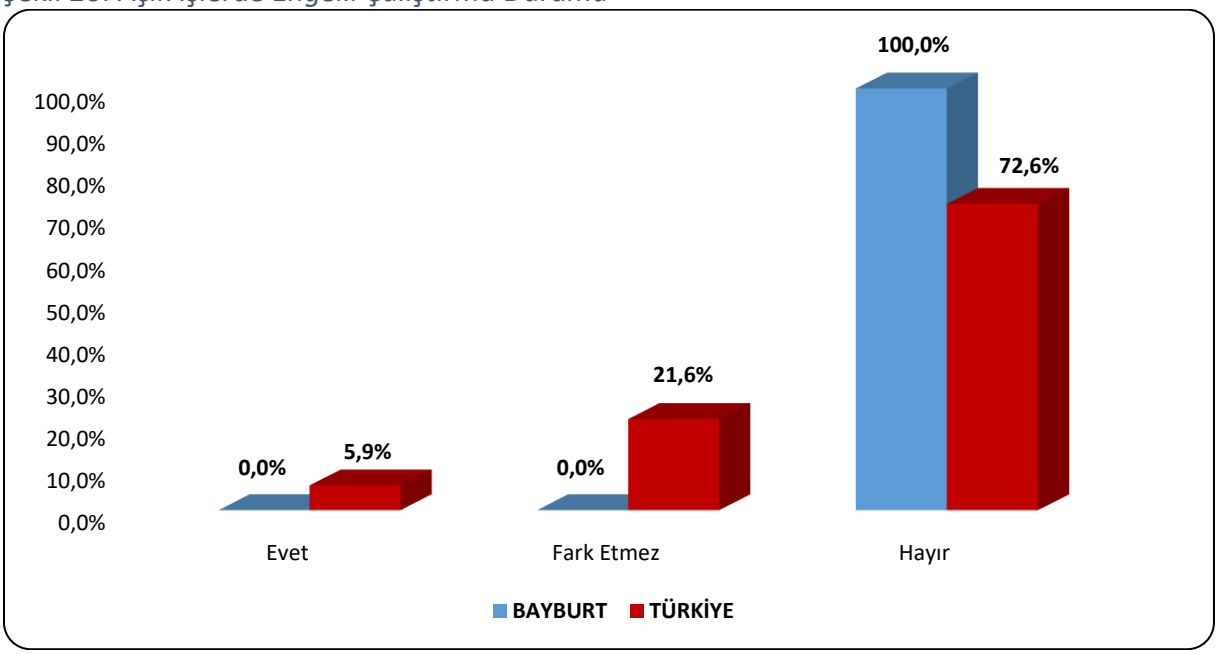

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Bayburt ilinde mevcut açık işlerde işverenler engelli tercih etmeyeceklerini belirtmişlerdir. Türkiye genelinde açık işlerde engelli tercih edecek işyeri oranı ise yüzde 5,9 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenler açık işlerde yüzde 72,6 oranla engelli çalıştırmak istemediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca farketmez diyenlerin oranı ise yüzde 21,6'dır. Bayburt ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin olmadığı gözlemlenmiştir. Sonuç itibariyle çalışmanın yapıldığı dönemde açık iş sayısının düşük seviyede çıkması nedeniyle işverenler sınırlı olan tercihlerinde engelli çalıştırmak istememişlerdir. Oranların bu denli farklılaşmasının nedeni sınırlı sayıdaki açık işten kaynaklanmaktadır.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

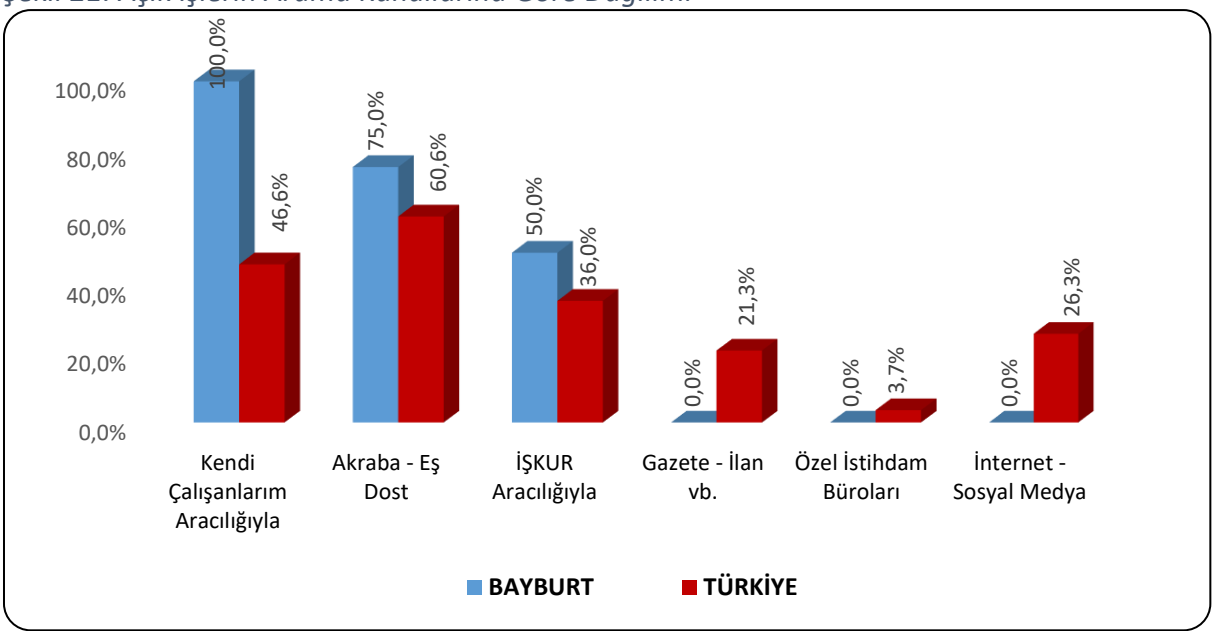

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Bayburt ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Bayburt ilinde 10+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 100'ü öncelikle kendi çalışanları aracılığı ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 46,6 olarak gerçekleşmiştir. Bayburt ilinde ikinci sırada yüzde 75 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Türkiye genelince ise bu oran yüzde 60,6 olarak gerçekleşmiştir. Üçüncü sırada ise yüzde 50 ile İŞKUR arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
İletişim ve İfade Yeteneği	-	1	-	1
Takım Çalışması	1	2	-	1
Bilgisayar Kullanımı	1	2	-	1
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	1	-	-	2

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, İletişim ve İfade yeteneği, takım çalışması ve bilgisayar kullanımı ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada ise sorun çözme ve insiyatif alma becerisi yer almaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işler için takım çalışması, bilgisayar kullanımı ve sorun çözme ve insiyatif alabilme becerileri tercih edilmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde ise ilk sırada iletişim ve ifade yeteneği becerisi aranmaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3	0,8%
Sanatkârlar Ve İlgili İslerde Çalışanlar	1	0,3%
Genel Toplam	**4**	**0,2%**

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 75'dir. İkinci sırada ise sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Bayburt ili için tespit edilen yüzde 0,2'lük açık iş oranı meslek grupları bazında değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 0,8 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubudur. Açık iş oranı bakımından Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet ve Satış elemanları meslek grupları yüzde 0,3 ikinci sırada yer almaktadır.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100,0%	0,0%	0,0%	66,7%	100,0%	0,0%
Sanatkârlar Ve İlgili İslerde Çalışanlar	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**75,0%**	**0,0%**	**0,0%**	**50,0%**	**100,0%**	**0,0%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 66,7'si İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Bayburt ilinde işverenler açık işlerde arama kanalları tercihleri Akraba-Eş Dost ile yüzde 75 , Kendi Çalışanları Aracılığı ile yüzde 100 ve İŞKUR aracılığı ile yüzde 50 tercih belirtmişlerdir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Resepsıyon Görevlısı (Ön Büro Elemanı)	1	-	-	2	-	-	-	3	-	-
Tatlı Ustası (Baklava)	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Ön Muhasebecı	3	-	-	-	-	-	1	2	-	-

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Bayburt ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır.Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı) mesleğinde ilk sırada Bilgisayar Kullanımı ön plana çıkarken, İletişim ve İfade Yeteneği ikinci sırada Takım Çalışması ise üçüncü sırada yer almaktadır. Tatlı Ustası (Baklava) mesleğinde İletişim ve ifade yeteneği, Ön Muhasebeci mesleğinde ise sorun çözme ve insiyatif alabilme becerisi ilk sırada yer almaktadır. Takım Çalışması ve Bilgisayar Kullanımı ise Ön Muhasebeci mesleğinde tercih edilen becerilerdendir.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Ön Muhasebeci	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	-	Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)
-	Tatlı Ustası (Baklava)	-	Tatlı Ustası (Baklava)
-	-	-	Ön Muhasebeci

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Ön Muhasebeci, Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı) ve Tatlı Ustası (Baklava) meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısındaki iki meslek, Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı) ve Tatlı Ustası (Baklava) meslekleridir. Kadınlarda açık işlerde Ön Muhasebeci mesleği tercih edilmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Bayburt ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 46 bin 642 işletmede (10+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Bayburt ilinde ise 10+ istihdamlı 15 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Bayburt ilindeki işletmelerin yüzde 15,2'si son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 22,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bayburt ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; İnşaat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret, Madencilik ve taş ocakçılığı ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründeki işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektikleri görülmektedir. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İnşaat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleridir.

İnşaat sektörü gibi Bayburt ilinde işletme sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının yüksek çıkması ve tercih edilecek elemanların mesleki bilgi ve yeterliliğinin önem arz etmesi bu oranı etkilemektedir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İnşaat	17
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	16
Toptan ve perakende ticaret	12
Madencilik ve taş ocakçılığı	5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1
Genel Toplam	**52**

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde 52 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İnşaat sektörü ön plana çıkmaktadır. Bayburt ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 33,3'ü bu sektörde yer almaktadır. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe ise eleman temininde yüzde 31,4 oranında güçlük çekildiği görülmektedir. Toptan ve perakende ticaret sektörü ise eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektördür.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

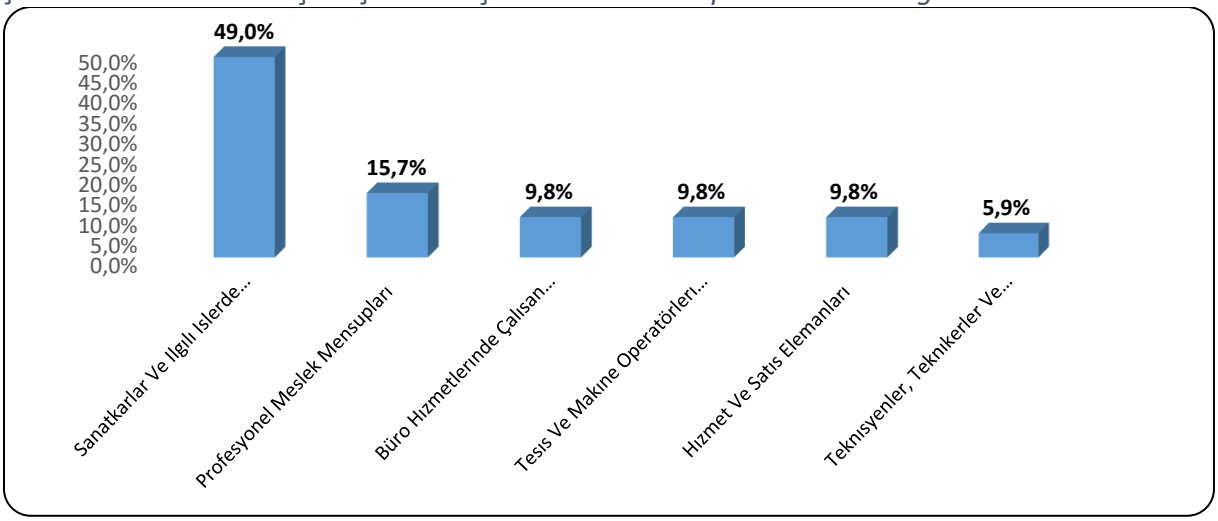

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 26 kişi ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 49'u bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde ikinci sırada Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almakta olup Bayburt ili ile benzerlik göstermektedir. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 36,8 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Sıhhi Tesisatçı	20
Dans Sanatçısı/Dansçı	6
Aşçı	5
Metal Çatı İşçisi	5
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	4
Satış Temsilcisi / Plasiyer	3
Unlu Mamuller Paketleme İşçisi	3
Alıştırıcı-Montör (Büro Makineleri)	2
İç Mimar	1
Depo Sorumlusu	1
Diğer	1
Toplam	**52**

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 20 kişi ile Sıhhi Tesisatçı mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 6 kişi ile Dans Sanatçısı/Dansçı 5 kişi ile Aşçı ve Metal Çatı İşçisi meslekleri takip etmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; farklılaşma görülmektedir. Geçtiğimiz yıl yapılan araştırmada temininde güçlük çekilen ilk üç mesleğin bu yıl olmadığı görülmektedir. Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Garson (Servis Elemanı) ve Beden İşçisi (İnşaat) bir önceki yıl temininde güçlük çekilen üç meslek olarak karşımıza çıkmaktaydı. Özellikle mesleki eğitim kurslarının bu yönde faaliyetleri sonucu temininde güçlük çekilen mesleklerde eleman teminine katkı sunmasının, sıralamanın değişmesinde önemli bir etkisi olduğu değerlendirilmektedir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

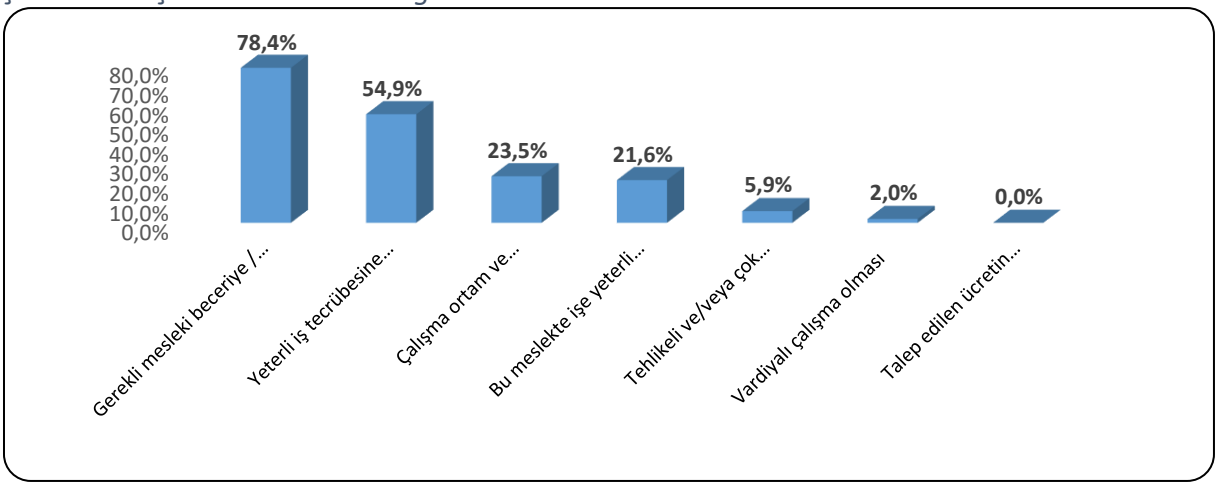

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 10+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Sıhhi Tesisatçı	0,0%	100,0%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dans Sanatçısı/Dansçı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Aşçı	20,0%	100,0%	80,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Metal Çatı İşçisi	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	25,0%	0,0%
Satış Temsilcisi / Plasiyer	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Unlu Mamuller Paketleme İşçisi	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İç Mimar	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Depo Sorumlusu	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Resepsıyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Satış Temsilcisi / Plasiyer ve İç Mimar gibi mesleklerde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada Yeterli Başvuru yapılmaması belirtilmiştir. Vardiyalı çalışma olması yalnızca Resepsıyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı mesleği için TGÇM nedeni olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Bayburt ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2020’’ tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 18,6’sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bayburt ilinde işletmelerin yüzde 16,1’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,7 ve Bayburt ilinde ise yüzde 5,1 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Toptan ve perakende ticaret	18,5%	3,7%	18,5%	59,3%
İnşaat	5,9%	5,9%	23,5%	64,7%
İmalat	14,3%	0,0%	7,1%	78,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	28,6%	0,0%	21,4%	50,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	12,3%	0,0%	12,3%	75,5%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	40,0%	20,0%	40,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	33,3%	33,3%	33,3%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**16,1%**	**5,1%**	**17,2%**	**61,6%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Madencilik ve taş ocakçılığı sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise Ulaştırma ve depolama ile Madencilik ve taş ocakçılığıdır. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründeki işletmelerin tamamı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler. Eğitim, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde yer alan işletmelerin tamamı ise istihdam değişimine ilişkin fikir beyan etmemiştir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12	23,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	35	13,7%
İmalat	26	8,2%
Toptan ve perakende ticaret	28	6,3%
İnşaat	9	2,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6	1,3%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	0,0%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%
Ulaştırma ve depolama	-8	-3,6%
Genel Toplam	**107**	**4,6%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,2 artacağı beklenmekte olup Bayburt ilinde ise bu oran yüzde 4,6 ile ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

Bayburt ilinde en fazla net istihdam değişimi 35 kişilik artış ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 23,5 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe beklenmektedir. Bayburt ilinde istihdam azalışı beklenen tek sektör Ulaştırma ve depolamadır.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Hizmet ve Satış Elemanları	51	10,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	28	9,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	7	4,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	14	3,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	10	2,7%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	-3	-0,8%
Genel Toplam	**107**	**4,6%**

Kaynak: İPA 2019

Tablo 26'ya bakıldığında sadece Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda istihdam azalışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 51 kişilik artış ile Hizmet ve Satış Elemanları grubunda çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 7 kişilik artış ile Profesyonel Meslek Mensuplarıdır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Peynir İmal İşçisi	Servis Şoförü (Okul)
Garson (Servis Elemanı)	Şoför (Yolcu Tasıma)
Turizm ve Otel İşletmeciliği Meslek Elemanı	İklimlendirme ve Soğutma Teknolojisi Teknikeri
Beden İsçisi (İnşaat)	
Satış Görevlisi	
Aşçı	
Mağaza Sorumlusu/Şefi	
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	
Düz Dikiş Makineci	
Araç Yükleme Operatörü	

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Peynir İmal İşçisi, Garson (Servis Elemanı), Turizm ve Otel İşletmeciliği Meslek Elemanı olup, Servis Şoförü (Okul), Şoför (Yolcu Tasıma), İklimlendirme ve Soğutma Teknolojisi Teknikeri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Garson (Servis Elemanı) mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sıralarda yer almaktadır.

Ayrıca Bayburt ili için inşaat sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Bayburt ili için ilk sıradaki meslekler arasında Şoför (Yolcu Tasıma) mesleği bulunmaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

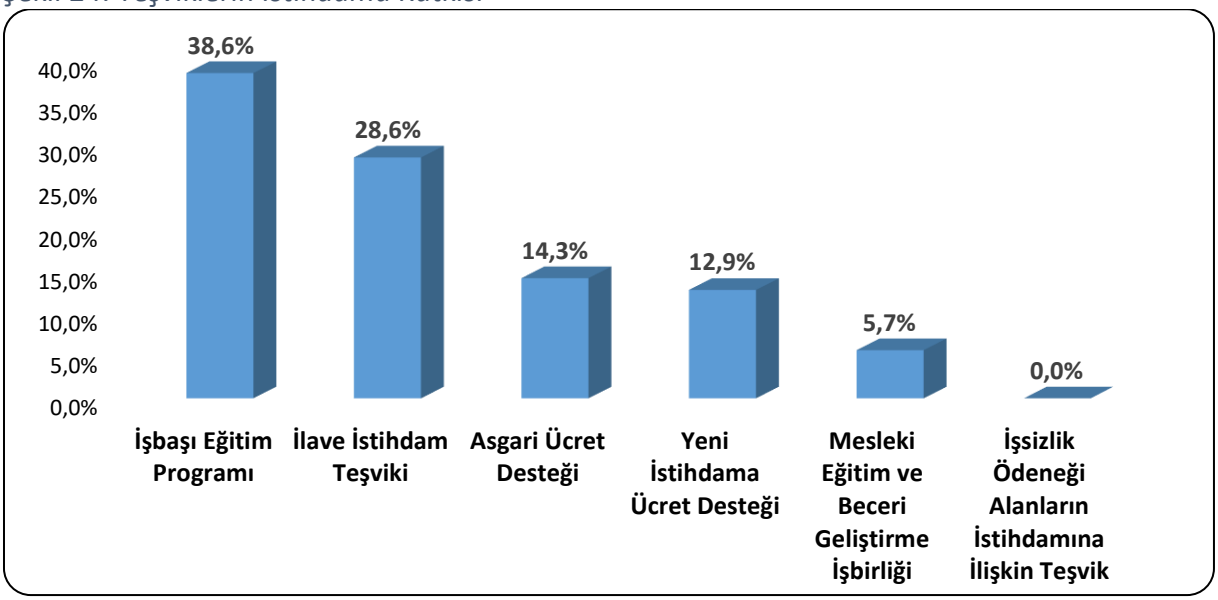

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde 10+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İşbaşı Eğitim Programı olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise İlave İstihdam Teşviki yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise İşsizlik ödeneği alanların istihdamına ilişkin teşvik olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 37,8'i istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

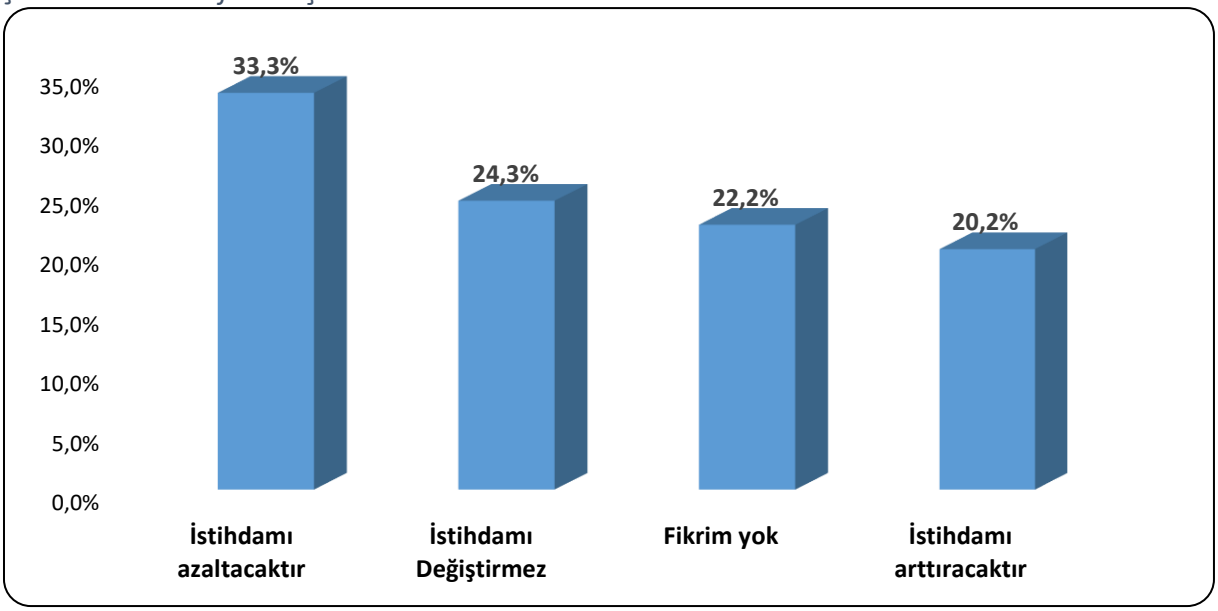

Kaynak: İPA 2019

Bayburt ilinde 10+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 20,2'si istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 33,3'ü ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 24,3'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceği görüşündeyken, yüzde 22,2'si ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Bayburt ilinde; İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründeki işverenlerin yarısı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,9'u teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,9'u istihdamı arttıracağını ve yüzde 20'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Bayburt İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Bayburt ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 6,2 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TRA1 (Bayburt-Erzincan-Bayburt) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 7,5'tir.

Bayburt ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Bayburt'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinde sıkıntı yaşanıldığının bir göstergesi olsa da bir önceki yıla göre pozitif bir gelişme kaydedilmiştir. Bir önceki yıl temininde güçlük çekilen ilk üç mesleğin gerekli kurs ve diğer faaliyetlerin etkisi ile bu yıl sıralamada olmadığı görülmüştür. Sonuçlar İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır.

Bayburt ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 78,6'sı erkeklerden, sadece yüzde 21,4'ü kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör yüzde 27,5 ile İdari ve Destek Hizmetleri sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör Eğitim sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler; Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri, İmalat ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Bayburt ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Bayburt ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır. Ayrıca özellikle son yıllarda İŞKUR'un faaliyetleri meyvelerini vermiş olup, kadın istihdamına önemli katkılar sunmuştur. Gerek Mesleki Eğitim Kursları gerekse diğer faaliyetleri neticesinde, kadınlar işgücü piyasasında etkinliğini artırmaya başlamışlardır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 32 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 580 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre bir artış söz konusudur. Buna rağmen kursiyer sayısındaki artışta dalgalı bir seyir hakimdir. Bunun nedeni yıllar içerisinde işbaşı eğitim programının daha fazla tercih edilmesidir. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 91 gibi büyük bir oranda kadın olması, kadınların işgücü piyasasına girme isteklerinin de bir diğer göstergesi olarak değerlendirilebilir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Bayburt ilinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat ve İmalat sektörleridir. Bu yönüyle ülke geneliyle paralellik göstermektedir.

Bayburt ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 2 sektörde 4 açık iş tespit edilmiştir. Bayburt ilinde Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 4 kişilik açık işin yüzde 75'ine tekabül eden 3 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde mevsimsel koşullar ve ilin yapısı gereği açık işlerin sınırlı olduğu görülmektedir.

Bayburt ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 3'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 15,6 olarak gerçekleşmiştir.

Bayburt ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 75'dir. Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun açık iş sayısı içindeki oranı ise %25'tir.

Açık işi olan işletmelerin yüzde 50'sinin; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "Meslek Yüksekokulu" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyine ve meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarının yanı sıra iletişim ve ifade yeteneğine önem vermeleri etkendir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Çalışma Ortam ve Şartlarının Beğenilmemesi kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Bayburt ilinde işletmelerin yüzde 16,1'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,7 ve Bayburt ilinde ise yüzde 5,1 olarak gerçekleşmiştir.

Bayburt ilindeki işverenlerin yüzde 38,6'sı, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İşbaşı Eğitim Programı olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 37,8'i istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir. Bayburt ili bu yönüyle Türkiye verileriyle farklılaşma göstermektedir. İşverenlerin büyük bir kısmının İşbaşı Eğitim Programını etkin olarak kullanmaları bu sonucu etkileyen faktörler arasında gösterilmektedir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında kısmi bir farklılık görülsede, Bayburt ilinde; araştırma kapsamına giren işyerlerinin bulunduğu sektörlerde işverenlerin büyük bir kısmı teknolojik gelişmelerin istihdamı azaltacağını savunmaktadır.

2018 yılına oranla 2019 yılında çalışmanın yapıldığı dönemde açık iş sayısındaki azalma, özellikle inşaat sektörünün istihdamda önemli yer tuttuğu Bayburt ilinde mevsimsel koşulların değişkenliğine bağlı olduğu değerlendirilmektedir. Bu etkenler doğal olarak net istihdam değişim oranını etkilemektedir. Net istihdam değişim oranı 2018 yılının 15,8 birim altındadır. Bazı verilerde olağan dışı değişkenliğinin kalıcı olmadığı düşünülmekle beraber, bu yönde işverenlere çeşitli destekler sunularak istihdam yönünde artış sağlanması düşünülmektedir.

2016 yılına kıyasla açık iş karşılanma oranında yüzde 33,3'lük artış dikkat çekmektedir. Bu artışta işgücü piyasasının ihtiyacı olan işgücünün, mesleki yeterlilik bakımından gerekli eğitimlere tabi tutulması ve mesleki belge, yeterlilik gibi ihtiyaç duyulan alanlarda İŞKUR ve paydaşlarının koordinasyonlu şekilde çalışarak işgücü piyasasının ihtiyaçlarını karşılama yönündeki atılımlarının etkili olduğu değerlendirilmektedir.

İşe yerleştirme 2016 yılı itibariyle kıyaslandığında, 2018 yılsonu itibariyle yüzde 54,6 oranında bir artış meydana gelmiştir. Son üç yıl değerlendirildiğinde ise özellikle kadınlarda işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir artış söz konusudur. 2016 yılına kıyasla kadın işe yerleştirmede yüzde 178,6'lık bir artış dikkat çekicidir. Bu artışın nedenleri arasında kadınların çalışabileceği alanların genişlemesi, il genelinde çeşitli yatırımların yapılması kadın işgücüne duyulan ihtiyacı artırmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

Aktif işgücü programlarından faydalanan katılımcı sayısı; son beş yıllık veriler ışığında değerlendirildiğinde 2014 yılına göre yüzde 16,8'lik bir düşüş meydana gelmiştir. Beş yıl içerisinde AİPP'den yararlanan katılımcı sayısı ise toplamda 7 bin 357 olmuştur. Düşüşteki etkenlerin başında gerekli mesleki becerileri kazanan katılımcıların işgücü piyasasında yer alma isteğinin yanı sıra nüfus yapısı ile de bağlantılıdır. Aktif işgücü programlarındaki katılımcı sayısındaki değişmenin bir diğer etkeni ise arz-talep dengesidir. Denge yönündeki gelişmeler AİPP katılımcı sayısını etkilemektedir.

Beş yıllık dönemde işe yerleştirme sayısında doğrusala yakın bir görüntü vardır. 2014 yılında 521 olan işe yerleştirme sayısı yıllar itibariyle artarak 2018 yılında bin 350 rakamına ulaşmıştır.

Beş yıllık dönemde ise işe yerleştirme sayısı 4 bin 490 olarak gerçekleşmiştir. Beş yıllık sürede 2014 yılına göre 2018 yılında işe yerleştirmedeki artış miktarı yüzde 269,2 düzeyindedir.

Bireysel görüşme hizmetlerinden faydalanan kişi sayısı ise 2014 yılına göre yüzde 269,2 oranında artış göstererek 2018 yılında 6 bin 59 olmuştur. Kayıtlı işsiz sayısında belirgin bir artış söz konusu olmakla beraber kurum hizmetlerinin çeşitlendirilmesi, kurumun tanınırlığının artması ve işgücü piyasasından hizmet almak isteyen özellikle kadınların, işgücü piyasasına girme isteği ve kişilerin istihdam konusunda İŞKUR'u tercih etmeleri verilerin değişiminde önemli bir etken olmuştur.

İEP programlarından son üç yılda 778 program açılmış bu programlardan, 510 kişisi 2018 yılında olmak üzere, toplam bin 382 kişi faydalanmıştır. İmalat ve Bilişim sektörlerinin desteklenmesi sonucu, İmalat sektöründe 2017 yılında 49 olan katılımcı sayısı yaklaşık üç kat artarak 2018 yılında 146'ya ulaşmıştır. Bilişim sektörünün Bayburt ilinde diğer sektörlere göre sınırlı bir yapıya sahip olması İEP katılımcıları açısından da sınırlı sayıda kalmıştır. 2017 yılına göre 2018 yılında bilişim sektöründe İEP'ten faydalanan katılımcı sayısı 2,5 artarak 10 olmuştur.

Part-time çalışma özellikle genç nüfusun yoğun olduğu bölgelerde istihdam açısından önemli bir katma değer sağlamaktadır. Bayburt ilinde genç nüfus oranı yüzde 29 ile 23 bin 690 kişidir. Kuruma kayıtlı işsizler içerisinde genç işsiz oranı ise yüzde 45 gibi yüksek bir seviyededir. Türkiye ortalamasında ise bu oran yüzde 48 seviyesindedir. Bayburt ilinde genç işsizliğin azaltılmasında esnek çalışma sistemi oldukça önem arz etmektedir. Bu yönde atılacak adımlar ve geliştirilebilecek aktif işgücü programları, genç işsizliğin azaltılması yönünde katkılar sunacaktır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : …….. Unvanı :…….

Tarih : …… Telefonu : …….

E-Posta :……. İmza/Kaşe : ……

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) ……
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	**Toplam Açık İş Sayısı**	**Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi** Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	**Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz?** Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	**Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz?** 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	**Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *** Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği.). Fiziki ve			**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.